executorẽ.⁊ nico.de nea.hic.licet glo.teneat cõtrariũ i dicta.l.pignorũ ⁊ male ſecũdũ predictos doctores.Eodẽ modo intelligas ꝙ ñ teñeat talis pignoratio vel captura ẽt i ſubſidiũ ſi nihil aliud eẽt in bonis.niſi fieret vna ſimul cũ predio ꝑ ea que.ſ.dixi ⁊ tenet idẽ pe. ⁊ Cy.⁊ nico.de nea.licet glo.in dicta.l.executorẽ teneat cõtrariuꝫ ⁊ male ſm̃ ipſos q: nõ euitaret damnũ rei publice cui nõ põt renũciari.l.quos prohibet.ff.de poſtul.ſm̃ nico.ď neapo.Et ideo dicit ipſe ꝙ cautela quã ponũt notarij i inſtrumẽtis circa huiuſmodi obligationes nihil valẽt ꝑ iſtũ tex.Ultimo de materia preſenti habet̃ i auten.agricultores.C.que res pigno.obli.poſ.vbi iſte tex.ẽ trãſumptus ad litterã.⁊ vide ꝑ Cy.in dicta.l.executorẽ.⁊ qđ tangit̃ i dicto ti.nullũ credẽtẽ agricole.⁊.C.de agri.⁊ cenſi.in.l.i.⁊.l.iinbus.⁊ i dicta.l.pignorũ.C.q̃ res pigno.obli.poſ.⁊ per canoniſtas i.c.innouamus extra de trenga ⁊ pace.

habita. Iſta ẽ auten.habita que eſt ſituata in codice ſub ti.ne filius pro patre.quam q̃dam dicũt originaliter ⁊ primordialiter hic eſſe ponẽdam prout eaꝫ habuit ⁊ cõmentauit An. de yſer.In dicto vero titulo ne filius pro patre ſit trãſumptiue poſita.Sed hoc nõ eſt verũ nec vllus alius ex cõmentatoribus huiꝰ libri eam hic poſuit.Et hoc patet etiam ab effectu.q: cõmuniter in hoc opere nõ reperitur inſcripta.cuꝫ originaliter per imperatorem fe.primuꝫ cuius fuit dicta ꝯſtitutio.Iuſſum fuerit a prin.eam cõſtitõeꝫ poni ſub dicto ti.ne filius pro patre.prout expreſſe apparet in fi.dicte ꝯſti.Unde ergo nõ eſt hic inſerẽda neqꝫ inſcribẽda.Et idõ ſuper ea nõ inſiſtaꝫ ſed te remitto.ad ea que ibi copioſe dicta ſunt per glo.⁊ ſcribẽtes.⁊ p̃ſertim per Bal.qui eam auten.ampliſſime cõmẽtauit.

Incipit exordiũ ſeu prologus in capitula ex̃ordinaria. Rubrica.

POſtquam. Igit̃ glorioſi dñi noſtri Ieſu xp̃i gratia ſuffragãte ⁊ vtriuſqꝫ iacobi patrocinio iam tãdẽ poſt multos labores ad fi.optatũ huius operis deducti ſumus.placuit huic fini ſubicere quedaꝫ capitula extrauagãtia ⁊ decretales ac leges ⁊ decreta ab imꝑatoribus ⁊ ſummis pontificibus promulgata ⁊ nõ nullas ꝯſuetudines ex plurimorũ ſapiẽtũ ſentẽtijs elicitas ⁊ cõfirmatas.que in preſenti ꝯpillatione nõ habẽtur neqꝫ poſita ſunt.ſed alibi ſparſim ⁊ i diuerſis locis tractata ⁊ poſtea collecta per dñm Ia.ardiꝫ.in ſumma ſua.Que ⁊ ſi nõ appareãt i oꝑe noſtro pro legibus ⁊ decretis ac cõſuetudinibus recepta.neqꝫ autẽtica ꝓut ait bal.ſ.ď probi.feu.alie.ꝑ fe.i.§.preterea ducatus.Et cẽſeantur apocriſa.vt ait ipſe bal.ſ.de gra.i prin.at tamẽ vt nihil antiquitatis penitus ignoret̃.prout i ſimili dicit imperator.inſti.de teſta.i prin.⁊ vt omnia iura noſtra ẽt reformata nobis nõ ſint incognita vt i.l.i.i.§.⁊ cũ triplici.C.ď cadu.tol.predicta capitula leges ⁊ decreta ac conſuetudines.hic ordinatim ſubiciã.p̃ſertim cũ ab eodẽ dño Iaco.⁊ bal.ſepe ad corroborationẽ ſuorũ dictorũ atqꝫ opinionũ ſuis in voluminibus allegent̃ atqꝫ adducant̃ ꝓut i ſimili videmus ď decretalibus extrauagantibus vt no.extra de fide inſtru.i.c.paſtoralis. Diuiſit enim ipſe dñs Iacobus i ſumma ſua has extrauagantes ꝯſuetudines ⁊ deciſiones i duos ti.principales.quorũ primus ita rubricatus ⁊ intitulatus ẽ.videlicet.De capitulis extraordinarijs ⁊ alterius cõpilationis feudorũ.Alterius vero tituli rubrica talis eſt De feudis ⁊ beneficijs cõſtitutionis regales ⁊ imperiales ⁊ decreta.Sequẽdo itaqꝫ ordinẽ ſuũ ſubiciã primo rubricã primã cũ omnibus ſuis capitulis que ſub ea collocãtur.poſtea ſubſequẽter adaptabo aliã rubricã ſimiliter cũ omnibus ſuis capitulis ⁊ deciſionibus que ſibi attributã ſunt.

De capitulis extraordinarijs ⁊ alterius compilationis feudorum. Rubrica.

Summo opere mãdare curamus vt ſi quis aliquẽ de beneficio inueſtierit ꝙ ille qui inueſtitus fuerit ñ põt ꝓpriũ vendere.nec pro leuiſſima re locare nec iſeudare.niſi maiorẽ partẽ apud ſe retinuerit.⁊ ſi i deſpatõe filiorũ fuerit nulla ratione.nec quolibet mõ dare põt.q̃ omnia ſi facta fuerint nullius momẽti erũt.⁊ eo defuncto oĩa ad prioreꝫ dominũ reuertunt̃.⁊ ſi dominus cõqueſtus fuerit paribus.pares auditis rõnibus intra ãni ſpatiũ expedire faciãt vaſallo nõ faciẽte ſatiſdatiõem.dño dent poſſeſſiõem ſaluis ſuis rõnibus niſi diffinitiuã promeruerint ſniam.Feuda ſcutiferorũ vt ad libitũ dominorꝫ poſſint adimi.rõnis nõ eſt.dũtamẽ ſeruiãt ſm̃ laudatõem curie.Ut inter ꝯdictionalia ⁊ nõ ꝯdictionalia aliqua ſit differẽtia dicimus vt ſiquis alicui dederit beneficium cõdictionale vt pote que dantur propter habitatõem.deſerta habitationẽ beneficium amittetur.⁊ etiam quo certo cõſtituũtur ſeruitio.nõ dato ſeruitio.nõ poterit retineri beneficiũ.Quoniã de fidelitate mẽtõem fecimus ſuper eaꝫ aliquid ſũmatim diſpiciamus.ſi bñficium eſt ſine fidelitate ⁊ vaſallus aliquid quod ſit cõtra ſuũ dominum fecerit amittat bene.laudatõe pariũ.hoc ideꝫ dicimus q fidelitateꝫ iurant.Si cui militi fidelitas req̃ſita fuerit a domino.dominus ẜꝫ quoſdã libruꝫ militi oſtẽdere dꝫ.⁊ miles eam facere dꝫ.vel pariuꝫ laudatõe ſtare intra ãnum.quod niſi factũ fuerit.miles ẜꝫ quoſdã ď bñficio dãnari põt.ꝙ cõtra p̃ceptũ dñi lotharij regis papie datuꝫ videt̃.Librũ aũt qđ vaſallo oſtẽdi ſolet nõ neceſſitate fieri ſed volũtate.eſt enim quoddam ſignum requiſite fidelitatis memorie cauſa.Et venit aliquãdo vt vaſal.dicat domino ſe facturuꝫ fidelitatem quam pares laudauerunt.tũc nõ ꝑdit benefi.ſi ſtat ꝑ dñm ꝙ faciat curiam.qui fidelitatem iurant ſi voluntate vtrorũqꝫ ſeparatio facta fuerit fidelitas finit̃ ſi ſua voluntate vaſal.vel iudicio parium feudum dimiſſit fidelitas durat.Cum plures fratres vaſa. paternum habẽt beneficium donec eum indiuiſum poſſidẽt vna fidelitas ⁊ vnum ſeruitium domino fieri debet.Si vero partiuꝫ fuerit.quot partes tot erunt fidelitates ſeruitia vero nõ pro partibus vt vnum primum.vꝫ grauiora.ſed pro quãtitate beneficij moderãda plures aũt domini ⁊ ſi feudum intra ſe diuidãt nullo mõ niſi vnam fidelitatem ex feudo habere potuerunt ſeruitium vero omnibus nõ grauitate ſed moderamine faciẽdum eſt.Cum feu. hẽditariuꝫ vni ex coheredibus propria culpa auferetur a paribus p̃iudicium ceteris nõ p̃iudicat.hoc aũt ita intelligit̃ ⁊ viuo eo vel ſuis hẽdibus feudum ad ceteros venire nõ intelligitur. Si cõten.fuerit inter do.⁊ vaſal.⁊ dominus habuerit aliquam cõtẽtionem cõtra vaſallum ⁊ vaſallus cõtra dominum vaſalli ratio priꝰ diſcutiatur quoniã pares maiorem iuriſdictiõem ď ſuo pari q̃ꝫ de ſuo domio habẽt. Generaliter vero eſt in feudis domĩos de euictõibus teneri aut ſiquis ſciẽs inueſtituram alterius beneficij acquiſierit eo victo nullam aduerſus dominum vaſallum actiõem habere dicimus quoniam i acquirẽdo nullam habuit fidẽ.Unuꝫ quidem nõ minus vtile ſed ſatis cõgruũ ſuperioribus aduertere ex cõprobato vſu i ſcriptis bono arbitrio reducere procuraui.Siqs igitur pro vice domicaria vel villicaria ⁊ vt dicam pro decaĩa vł alijs quibus angarijs feu.qđ improprium eſt niſi ſpãliter hoc actum ſit inter cõtrahẽtes.i.nomĩatim feudum cuꝫ honore fe.Et ita vt nõ liceat domĩo auferre qđ datum fuerit etiaꝫ ſi adminiſtratio illa auferatur qđ datum penitus ablata adminiſtratione ſine omni obſtaculo auferri liceat.Si aũt quod ſupius dictum eſt probare conetur quodammodo poſſidere vaſal.a quibuſdam credat̃ nõ iureiurã.decidi oporteat.ſed teſtibus vel inſtrumento alijs veſtimis probatõibus cã firmiter approbetur.Si qua ꝯtentio ď beneficio iter aliquos prout ſupius fieri ſolet orta fuerit ſi vnus dominus vel loco domini habeatur.⁊ alter vaſal.vel loco vaſalli habeatur ſi ꝑ pares ſcđm vſum regni iudicium ventiletur primo de ſuo recto beneficio inueſtiri debet ⁊ ſi poſſeſſio aliquo ꝑturbata fuerit modo reſtitui debet.Si alter ex fratribus qui paternũ habeat beneficiũ ſuaꝫ portionẽꝫ dederit domino vel alicui extraneo dominus extraneus tam diu teneat ſine p̃iudicio q̃ꝫdiu ille q dedit hẽdem maſculum habuerit.Si vero ſine herede deceſſerit alter frater ſi vixerit vł eius heres ſine vllo obſtaculo ⁊ temporis p̃ſcrip.beneficium qđ hereditarium eſt vendicet a quocunqꝫ poſſidente hoc idẽ dicimus ⁊ ſi fratres fuerint ⁊ alter ab altero ex fratribus acquiſiuerit hoc eniꝫ veriſſimũ ex vſu comprobato dicimꝰ.

Quoddam vſui traditum recordatõnis cauſa in p̃ſcriptis ponere procuraui.Siquis igitur habẽs filiuꝫ.filiũ ipſm dñꝫ inueſtire fecerit niſi nomĩatiꝫ cũ dño pactꝰ fuerit.vt ſi filiꝰ deceſſerit añ p̃reꝫ qđ feu.ad p̃reꝫ reuertatur dicitur defuncto ante patrem.patreꝫ carere beneficio ⁊ domino acquiri beneficium.Si maritus de feudo ſue vxoris inueſtiatur ea abſẽte niſi nomĩatiꝫ quaſi gerẽdo vxoris negocium inueſtiatur ſibi acquirit feu.ea ſciente vel iubẽte.Si vero vtriqꝫ in ſimul inueſtiãtur pro parte ſibi proficiunt niſi cuꝫ iã dicta diſtictione factum fuerit ⁊ dicimus etiam vt ſi vnus ante alterum ſine hẽde deceſſerit ꝙ alterius pars domino acquirat̃ vnũ quidem ſatis vſitatum dicimus ꝙ ſi aliquis deceſſerit nullo in